

PRESSE MEDDELELSE

Høj pris for det hvide guld

I mere end 130 år udvandt danske virksomheder mineralet kryolit ved Ivigtut i Sydgrønland. Udvinningen af Grønlands "hvide guld" fremstod i mange år som en ubetinget dansk succeshistorie – nu kaster ny bog imidlertid nyt lys over det komplekse kapitel i forholdet mellem Grønland og Danmark.

I bogen *I kryolittens skygge* afdækker seniorforsker ved Rigsarkivet Henrik Knudsen hidtil ukendte dele af historien om minedriften. Erhvervseventyret havde betydelige skyggesider og fik umådelige omkostninger for befolkningen i området ved Arsukfjorden, især for grønlandske kvinder. Den moderne minedrift og tilstrømningen af danske arbejdere vendte op og ned på de små fangersamfund. Erhverv, familieliv, sundhed og seksualitet blev forandret i et tempo uden sidestykke efter minens åbning i 1853. Antallet af børn født uden for ægteskab steg eksplosivt, og en voldsom syfilisepidemi raserede området.

Kolonimyndighederne svarede igen med afspærring og isolation. Arsuk blev ofret og var i næsten 50 år udlagt som en isoleret zone for at sikre, at bakterier, epidemier og moderne livsform ikke spredte sig til det øvrige land. Alt imens der blev tjent gode penge på kryolitten.

Mødet med minen var dog ikke kun en tragedie. Arsuk formåede at udnytte de nye muligheder og oplevede en så enorm velstandsforøgelse, at stedet blev kendt som "Grønlands Kuwait" og den "mærkelige lille by, hvor alting lykkedes".

Udgivelsen er støttet af Augustinus Fonden, Fonden til Støtte af Kulturhistorisk Forskning, Jorck's Fond, Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse og Statens Kunstfond.

OM FORFATTEREN

Henrik Knudsen er ph.d. i videnskabs- og teknologihistorie og seniorforsker ved Rigsarkivet.

I KRYOLITTENS SKYGGE. MINEN, MAGTEN OG FJORDENS FOLK

Af Henrik Knudsen

978 87 7597 901 1

416 SIDER

PRIS 349,95 KR.

UDKOMMER 21. MAJ 2026

KONTAKT FORFATTEREN

Henrik Knudsen

hkn@rigsarkivet.dk

41 71 74 18

KONTAKT FORLAGET

presse@unipress.au.dk

53 55 05 42

Aarhus Universitetsforlag

Helsingforsgade 25

8200 Aarhus N

unipress.dk